

ZUCH MISTRZYNI

BIULETYN METODYCZNY MAŁOPOLSKIEJ CHORĄGWI HARCEREK

ZHP-1918

KRAKOW dnia 15. VIII. 1990

Nr 4/7

Oddajemy Wam do rąk spóźniony numer "Zuchmistrzyni." Na dodatek wychodzi jeden numer za kilka miesięcy. Zaruję nam, -członkowie redakcji wpadli w tym czasie w wir kursów, przygotowań kolonijnych i dopiero teraz udało nam się wygospodarzyć troszeczkę czasu. Obiecuję jednak, że jeżeli będzie taka potrzeba, to we wrześniu lub październiku zostaną wydane dwa lub trzy kolejne numery naszego pismka.

Ten numer poświęcamy w całości

HISTORIA RUCHU ZUCHOWEGO

chcemy w ten sposób oddać hołd tym wszystkim którzy tworzyli /choć nawet niewymienieni z nazwiska/ idee i metodykę ruchu zuchowego.

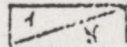
Niechaj będzie to nasz podarunek dla Was wszystkich w przeddzień rocznicy 80-cio lecia harcerstwa.

Jednocześnie chcemy zwrócić uwagę na fakt, że choć drużyny - gromady zuchowe powstawać zaczęły już w 1914 roku, to wśród zuchmistrzów jako datę powstania RUCHU ZUCHOWEGO przyjmuje się rok 1926, kiedy to w marcu tworzy się Wydział Zuchów, opracowane i zatwierdzone zostają wspólne dla drużyn zuchowych: Prawo Zucha, gwiazdki, sprawności,...

Tak więc w roku 1991 nie tylko będziemy obchodzić 80-cio lecie harcerstwa ale i 55-cio lecie ruchu zuchowego. Proszę Was Drogie Drużny abyście pamiętały o tym opracowując swoje programy prób harcerskich... A jak by odszukując w swoich środowiskach ślady tych, którzy ruch zuchowy tworzyli, którzy wtedy prowadzili drużyny. Proszę zbierać te dokumenty, przeprowadzać wywiady, notujcie, sporządzajcie i dokumentujcie te ślady historii, które za kilka lat mogą być już nie do odtworzenia. Od Was zależy czy na wystawie organizowanej w 1991 roku będzie część poświęcona zuchom, czy nie! Wszelkie odnalezione ślady dokumentujcie a informacje o tym przekazujcie do hufcowych lub bezpośrednio do zespołu "Wystawy", albo do Redakcji.

Czekamy

Redakcja

archiwum
harcerskie.pl

Olga Mażkowska

MODLITWA PORANNA

Apłoniży się słońcem Tatr szczyty
Z ciemnych dolin się ruszyk wiew świąty
Idzie ranek, dzień wstaje, Już z wieży
dzwony pieśń swą rucają w błękity
A przed dworkiem w orydku w podkowie
Stają drużyny i dzieci dworkowe.

Płyńcie pieśń: Kiedy ranna... Mój Boże!
Chórkiem śpiewa bez pozty, bez sztuki,
Tu pisk dziecka, tam chłopotuą pomruki
Eazył nuci jak umie, jak może
A zaś w czystych błękitach nad głowy
Dopomaga nam chór skowronkowy

Główni złote i ciemne i płowe
Twarze dzieci skupione, przejęte,
O! Bo rzeczy się dzieją tu święte
Z sarym Bogiem tu mamy rozmowę.
I z pewnością ta nauza piosenka
U stóp Jego, gdzieś w niebie przykleka.

A dokoła nas duszków dię rzesza
Ze wszystkich grządek kwiatowych zlatuje
Między nami tumanem się snuje.
I ra tonach piosenki się wleza.
I śknie w niebie, by z naszą pomocą
Tu przed Bogiem ukorzyć się mocą.

Tylko wiatr, wieczny psotnik, - niecnota
Jak od śnieżnych Tatr szczytów nie skoczy
Jak nie śmiechnie dziecięciom wprost w oczy
Potem w kurzu je tuman omota
Ale nagle opadza go okrucza
Bo zsa wiedzą gdzieś przysiadł i sżucha

Sżucha, patrzy i mocno się zwili
Bo nad całą dworkową gromadą
Wakind tęczy i blaski się kładą.
A wśród tęcz tych anieli prawdziwi
Błogosławia oczyma jasnymi
"an śś-wakom, Dworkowi i ziemi.

W 1925 roku wysiłkiem wszystkich skautek dzięki darowi skautki
Wioletty Malsen otwarty zostaje "Dworek Cisowy". Mieściła się
w nim Szkoła Pracy Harcerskiej i Szkoła Instruktorska, kierowa
na przez dh Olenkę. Gdy tereny te nawiedziła klęska powodzi
w domku tym znalazły uchronienie dzieci góralkie które zostały

STALE ŻYWI W.SWOIM DZIELE

JADWIGA ZIENKIEWICZ

Była kierowniczką pierwszego Wydziału Zuchów Głównej Kwatery
Harcerek, utworzonym w 1926 roku. Rok później zorganizowała i prowadzi-
ła pierwszy dwutygodnik zuchowo-wilczy "Zuch", zawierający materiały
do zbiorów, regulaminy sprawności, a także materiały kronikarskie.

Urodziła się w 1905 roku. była lekarką, choć los czyhał na jej zdro-
wie. To z tego powodu musiała szybko rozstać się z Wydziałem Zuchów GK
i wyjechać do podtatrzńskiego Koźłieliska, gdzie m.in. zorganizowała har-
cerskie sanatorium przeciwgruźlicze. Zmarła w 1936 roku na gruźlicę.

JADWIGA FALKOWSKA

W czasie studiów na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie za-
przyjaźniła się z Olgą Drahonowską, Andrzejem Malkowskim i Tadeuszem
Strumiłą. Dała początek harcerstwu żeńskiemu. Już w 1911 roku była człon-
kiem pierwszego żeńskiego patrolu skautowego, z którego potem powstała
pierwsza żeńska drużyna skautowa im. Emili Plater. Zaświecyła ideą
skautową jeździła po kraju i rozwijała ruch żeński /Wileńszczyzna 1912.
Poznań i Warszawa 1912-14/. Z rybuchem I wojny światowej wyjechała do
Tweru nad Wolgą, gdzie się w 1889 roku urodziła, i tu założyła dla polskiej
młodzieży drużyny skautowe. W 1915 działała w polskim skautingu w Moskwie,
gdzie uzupełniała studia uniwersyteckie. Ta wyjątkowa aktywność spowodowa-
ła, że na zjeździe polaczeniowym organizacji skautowych i harcerskich
w 1918 roku w Lublinie została wybrana do pierwszej Rady Naczelnej utwo-
rzonego Związku Harcerstwa Polskiego. Czynna jest w Pogotowiu Wojacym
Harcerek w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku - a następnie, uzyskując
posadę asystentki na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie - zostaje
równocześnie Kierowniczką Wydziału Programowego Komendy Cheraği
wileńskiej. Jej staraniem powstała w 1925 roku Komisja Zuchowa GKŻ,
która rok później ogłosiła regulaminy zuchowe.

Latem 1932 roku została wybrana Naczelniczką GKŻ żeńskiej. Była nie-
słyszanie pracowitą, w harcerstwie pracowała tylko społecznie, żyjąc ze
skromnej, nauczycielskiej pensji /była fizykiem/. Reprezentowała harcers-
twa polskie na wielu konferencjach międzynarodowych.

W okupowanej Warszawie działała w Pogotowiu Harcerek, kierując
w szpitalu, potem została Komendantką konspiracyjnej Komendy Cheraği
Powstanie Warszawskie trwało dla niej krótko: 7 sierpnia 1944 została za-
mordowana przez będących w wojsku hitlerowskim Ładziędów.

ALEKSANDER KAMINSKI

Umiał sobie zawsze zjednać młodzież, która kochał i traktował po-
ważnie. „Związałem się z harcerstwem - pisał - w trzynastoletni chłopiec.
Byłem zaświecyony harcerskim stylem życia i przez ten sam wzorcom ide-
owym”. Chociaż urodził się w 1903 roku w Warszawie, to do drużyny harcerskiej

wstąpił w Humania na Ukrainie, gdzie go losy rzuciły /1919/.

Kamiński obserwował dzieci w ich zabawach na podwórkach i placach. Nieustraszone i dociekliwy widział zuchów i wilczków, myślał o ich programowym zbliżeniu do rzeczywistości polskiej. Reformy organizacyjne zuchów żeńskich w r. 1926 i projekty podporządkowania wilcząt męskich GK Żeńskiej, przyspieszyły prace koncepcyjne A. Kamińskiego.

W 1928 r. ukazuje się w „Na Tropie” w odcinkach opowiadanie Kamińskiego „Jak Antek Cwaniak wilczków kształcił”, które chwytą młodzież. Szkoła młodych organizatorów gromad zuchowych m.in. w 1930 roku nad Wigami. Pogarszające się zdrowie, zmusza Kamińskiego do intensywnego leczenia i czasie czogo poświęca się pracy pisarskiej: przygotowuje „Antyka Cwaniaka”, „Książkę wodza zuchów” i wiele artykułów.

Jako Kierownik Wydziału Zuchowego GKM przyczynia się do powstania Centralnej Szkoły Instruktorów Zuchowych w Nierodzimu /1. X. 33/, której zostaje komendantem i tu przenosi centrum zuchowe, a potem do Górki Wielkiej /niedaleko Bucza, gdzie mają swą szkołę harcerki/. Zostaje wydany jego znakomity „Krag Rady”, zamykający kamykowską trylogię zuchową.

Po wybuchu II wojny światowej Kamyk współorganizuje podziemne harcerstwo - „Szare Szeregi” iwydaje, jako Szef Biura Informacji Armii Krajowej ogólnopolski drukowany „Biuletyn Informacyjny”. Jest niesłychanie czynny, ale po upadku Powstania Warszawskiego wycofuje się z konspiracji.

W 1945 roku rozpoczyna pracę na Uniwersytecie Łódzkim, a w maju przyjmuje funkcję wiceprzewodniczącego ZHP. W latach 1956-58 jest przewodniczącym Rady Naczelnej ZHP, potem zostaje odsunięty od wpływu na ówczesne harcerstwo. W 1962 prowadzi katedrę pedagogiki społecznej na Uniwersytecie Łódzkim jako profesor nadzwyczajny. We wrześniu 1973 odchodzi na emeryturę i przenosi się do Warszawy, by pięć lat później zamknąć swą kartę ziemskiej wędrówki.

oprac. Patek

W nr 1 „Zuchmistrzynie” z 16. X. 1989 r. p.daliśmy życiorys dhny JADWIGI ZWOLAKOWSKIEJ, czego obecnie nie powtarzamy.

Ilustracja W. Czarneckiego wg „Zuchy na kolonii” hm A-dame Dzwikowskiego

W-wa 1939

HISTORIA. RUCHU ZUCHOWEGO

/opracowana przez dhnę p.wd Anetę Herdzinę w ramach próby podharcemistrzowskiej.

W roku 1913 Robert Baden Powell założył w Anglii drużyny Wolf Cubs - Wilcząt czyli młodszych skautów dla dzieci poniżej 12 lat. Wiadomość o Wilczątach dojechała do Polski przesłana przez Andrzeja Małkowskiego po zlocie w Birmingham.

- przy drużynie harcererek prowadzonej przez O. Małkowską powstaje pierwsza gromada „Krasnoludków”. Dziewczynki w wieku 7-9 lat same założyły swoją gromadę i same prowadziły zbiórki. Chciały na wzór harcerek „pracować dla Polski”.

1914

- powstają gromady „Promyków”, „Sarenek”, „Szafirowych ludków”. Ogólnie - ruch młodszych harcererek nazwano „Krasnoludki”.

- hm Jan Mauersberger podjął próbę opracowania systemu pracy dla „Krasnoludków” i podał projekt nazywania ich ZUCHAMI,

1917

- pomysły dhna Mauersbergera zebrania w książce p.t., Związek Zuchów czyli młodszych harcerzy” dhna Bolesława Zienkowiecówna.

- powstają pierwsze gromady „WILCZĄT”, wzorowane na angielskich Wolf Cubs. Wzór - to Mowgli z „księgi Dżungli” Kiplinga.

1918

- w gromadzie „Szafirowych Zuchów” we Włocławku powstaje pierwszy tekst Obietnicy: „Obiecuję być dobrym zuchem” oraz niepublikowane 3 punkty Prawa Zucha i - pomysł oficerskich gwiazdek jako stopni zuchowych.

- przy wileńskiej KCh powstaje wydział metodyczny pod kierownictwem Jadwigi Falkowskiej. Podejmuje on prace nad opracowaniem stopni i sprawności zuchowych.

1924

- GK organizuje kurs instruktorek zuchowych /Radzyn/.

54

- GK organizuje kurs instruktorów zachowczych /Lwów/.

- Konferencje w Łodzi i w Krakowie stawiają problem wymagań dla drużynowych zachowczych.

1922

- Konferencja instruktorek w Spuzy opracowała 7 - mio punktowe Prawo Zucha i program 4 gwiazdek.

1923

- T. Stramillo tłumaczy i wydaje książkę Baden Powella „Wilczęta”.

- konferencję instruktorów /w Drześciu/ uznała tę książkę za podręcznik do pracy z chłopcami.

- opublikowano regulaminy dla „Wilcząt”.

1924

- opublikowano regulaminy dla zachów.

1925

1926

- przy GK powstaje w styczniu Komisja Zachów pod przewodnictwem J. Falkowskiej

- w marcu tworzy się Wydział Zachów z J. Zienkiewiczówną na czele, który opracował:

- wtyczne programowe
- Prawo Zucha /9 pktów/
- wymagania na gwiazdki /4/
- wymagania na sprawności
- system zastępowy /1/
- regulamin mundurowy

- wychodzi piśmko „Zuch” pod redakcją Zienkiewiczówny.

1927

- w 6-ciu chorągwiach powstają wydziały zachowcze /m.in. w Krakowie/.

- odbywają się pierwsze kolonie zachowcze.

- w Lubowidzu k/Liżbarka odbyła się I Konferencja Kierowniczek Pracy z Zuchami. Tematy:

- obrzędowość
- kolonie
- metody pracy
- rodzaje gromad

1928

- Kierownictwo Wydziału Zachowczego GK Harcerki przejął J. Zwolakowska.

- instruktorzy wilczęcy podejmują pracę nad przekształceniem gromad Wilcząt w Zuchowe.

- Aleksander Kamiński podejmuje pracę stworzenia metod pracy dla zachów-chłopców.

- na Konferencji Instruktorek w Warszawie rozpatrywano sprawę edukacji oraz wysunęto propozycję zmiany Prawa Zucha

- 10.IX ogłoszono regulaminy Prawa Ciężnicy i gwiazdek

- w „Na Tropie” jest drukowane „Jak Antek Cwaniak wilczków kształcił” A. Kamińskiego, oraz artykuł „Dziecięg dawniej były wilczęta, a teraz są zuchy”.

1929

- Wigry - kurs kierowników pracy zachowczej - komendant A. Kamiński, Zuchowe!

1930

1931

XI Zjazd ZHP /wałny/ omawia sprawę Zuchowe!

- I doświadczalny kurs dla wódzów zachowczych w szkole instruktorek na Buczu - komendantka J. Zwolakowska.

- A. Kamiński przeprowadza kurs na którym wprowadza nowe metody pracy z zuchami /wilczęta -- zuchy/

- opracowano:

- Obietnicę, Prawo
- gwiazdki, sprawności
- odznakę zucha : głowę wilczka, noszoną na biercie w kolorze gromady.

- Wspólna konferencja instruktorek i instruktorów ustala: zwyczaje zachowcze, godło, ukłon, musztrę.

- wydanie „Antka Cwaniaka” A. Kamińskiego

1932

- Listopad. J. Zwolakowska oddaje do druku podręcznik „W gromadzie zuchów”.

- kurs wódzów zachowczych na Buczu, prowadzony przez St. Mościckiego.

- zostaje zatwierdzona odznaka zuchów dziewcząt „Słoneczko” /projekt gromady „Promyki”/.

- X wiecień. A. Kamiński oddaje do druku podręcznik „Książka wodza zuchów”.

1933

- powstają pierwsze gromady dla dziewcząt specjalnej troski.

- odbywają się pierwsze kolonie zachowcze.

- 1. X. powstaje szkoła instruktorek zachowczych w Nierodzimiu.

- przy GKM powstaje Wydział Zachowczy pod kierownictwem A. Kamińskiego /równocześnie kierowni'a szkoły instr/

- 23. X. zatwierdzony zostaje tekst Obietnicy: „Obiecuj, całej gromadzie być dobrym zuchem”. 2. punktowy tekst Prawa.

- szkoła w Nierodzimiu przeniesiona do Brennej.

1934

- 7-8. X - I Ogólnopolska Konferencja Zuchowa /żeńsko-męska/ pracowała nad zmniejszeniem różnic w ruchu zachowczym. Uchwaliła dla wszystkich zuchów jednolite teksty Obietnicy i Prawa.

67

74

- 1934 - Obietnica: Obiecuję być dobrym
zuchem I/II/III gwiazdki.
- Prawo: 1. Zuch kocha Boga i Polskę
2. Zuch jest dzielny
3. Wszystkim jest z zuchem dobrze.
4. Zuch stara się być coraz lepszy
- 1935 - rozwój gromad zuchowych w Niemczech /przeciw germanizacji polskich dzieci/.
- rozpoczęcie eksperymentu pod nazwą „umiaczanie i wychowanie dzieci metodą zuchową i harcerską”.
- „dzień zucha” obchodzony przez pierwszy w chorągwi kieleckiej.
- z mocą rozkazów wychodzą w chorągwinach „wici zuchowe” /w krakowskiej „wieści zuchowe”/.
- kurs dla instruktorek gromad zuchowych - specjalnych
- 1936 25.II - umiera J. Zienciewiczówna
- powstaje referat współpracy z zagranicą /wielkopolska/
- 1937 - wychodzi „Krag Rady” A. Kamińskiego.
- o polskich zuchach na świątowej konferencji.
- wydane książkowe regulaminy sprawności zuchów męskich
- A. Kamiński kierownikiem wydziału kształcenia starszyny w Górkach Wielkich.
- 1938 - w lipcu odbywa się w Gilwell Park /Anglia/ Międzynarodowa Konferencja Instruktorów Wileczących, gdzie prezentowany jest dorobek polskiego ruchu zuchowego /w tym wyświetlany jedyny film nt zajęć z zuchami dha Odrzyńskiego/. Koncepcje polskie przyjęto bardzo przychylnie.
- opracowano program pracy dla dzieci z Belgii i Holandii.
- kursy dla drużynowych gromad specjalnych.
- 1939 - I.IX - zamordowany namiestnik z Wolnego Miasta Gdańska dh Odrzyński.
- 1939/44 - wojna - okupacja w Polsce - drużyny zuchowe przestają istnieć, kadra działa w podziemi, dając dowody wierności i dzielności. Wielu ginie.
- w Powstaniu Warszawskim ginie dhna Fałkowska
- umiera dhna Zwolnikowska
- powstają drużyny zuchowe w Iranie /1942-45/, Palestynie /1941/, w Afryce /1943/, Nowej Zelandii /1944/, Australii /1944/. Są tam organizowane kursy i akcje szkoleniowe, wychodzą publikacje. Kolonie zuchowe /Afryka 1943, Iran - 1943/.
- 3/4
- po przejściu frontu wojennego powstają drużyny zuchowe.
- w Łodzi odbył się kurs namiestników zuchowych.
- krakowski hufiec zuchów zorganizował pierwszy kurs drużynowych zuchowych.
- konferencja ogólnopolska zmienia nazwy: gromady na drużynę, wedza na drużynowego.
- podjęto prace nad weryfikacją Obietnicy, Prawa, gwiazdek i odznaki wilezka.
- powołano wspólną komisję programową GKŻ i GKM - przewodniczącą dh W. Dewitzowa.
- połączenie GKŻ i GKM
- wprowadzenie „Słoneczka” jako odznaki zuchowej /kształt trójkąta/.
- wchłonięcie /likwidacja/ harcerstwa przez Związek Młodzieży Polskiej, znik ruchu zuchowego.
- Dalej źródła historyczne podają następujące daty:
- powstaje Organizacja Harcerstwa Polski Ludowej, w jej ramach przystąpiono do pracy z dziećmi w wieku zuchowym - kieruje J. Majka.
- 8-10-XII - Zjazd Łódzki.
-
- dział zuchowy GK obejmuje hm Marek Wardęcki.
- w Cieplicach powstaje Centralna Szkoła Instruktorów Zuchowych /CSIZ/ /10.II/
- zatwierdzono tekst Obietnicy „Obiecuję być dobrym zuchem, zawsze wypełniać Prawo Zucha” oraz 6 punktowego Prawa Zucha.
- w czasie wakacji odbywa się Centralna Zuchowa Akcja Szkoleniowa /CZAS/
- zaczynają wychodzić „Zuchowe Wieści”.
- w październiku ogłoszono ofensywę zuchową w 4-rech etapach:
- I Porządkujemy gospodarstwo
- II Ostrożnie naprzód
- III Idziemy gromadą i lawą
- IV Równamy do najlepszych
-
- w Cieplicach odbywa się I /?/ Ogólnopolska Konferencja Instruktorów Zuchowych. Wprowadzono m.in. 10 form pracy.
-
- Rada Naczelna ZHP uchwała zuchowy system metodyczny.
- IV Zjazd ZHP zamknął Ofensywę Zuchową.
- w miejsce zamkniętej szkoły w Cieplicach otwarto CSIZ w Oleśnicy.
- 15.III zmarł Aleksander Kamiński
- 3/4

1945

1946

1947

1948

1949

1950

1956

1957

1960

1961

1968

1975

1978

- 1981 VII Zjazd ZHP podjął decyzje o:
 - wznowieniu wydawania Zuchowych Wieści
 - przeprowadzeniu Centralnej Akcji Szkolenowej
 - uruchomieniu CSiZ - komendant Adam Kiewicz.
- 1982 II CAS
- 1983 - przeprowadzono I korespondencyjny kurs drużynowych zuchowych w oparciu o „Zuchowe Wieści”

Bibliografia:

- „Harcercz” 1925-1934, „Harcercz”, „Zuch”
- „Harcercstwo”, „Na Tropie”, „Na tropie zuchów”
- „Zuchowe Wieści”, „Motywy”, „Harcercz Rzeczypospolitej”
- „W gromadzie zuchów” - J. Zwołakowska
- „Książka wodza zuchów” - A. Kamiński
- „Na tropie harcerstwa polskiego”
- „Ruch zuchowy Wielkopolskiej Chorągwi Harcererek” - J. Stasiewska-Laurentowska.
- „Jak skauci pracują” - A. Małkowski
- „ZHP na Wschodzie - z dziejów harcerstwa na obczyźnie” - T. Truchanowicz
- „Harcercstwo polskie w Wolnym Mieście Gdańsku” - R. Woźniak
- „Dziesiąt Komisji Historii Ruchu Młodzieżowego przy zarządzie krakowskim ZSPM.

Po opracowaniu tego materiału ukazała się wydana książka dha Leona Dmytrowskiego „Trzy młodości ruchu zuchowego”, która zawiera znaczne poszerzenie podanych tu dat, terminów i faktów.

Pozwólcie, że te historyczne rozważania zakończymy cytacjami z *znanej* może książki dh Wł. G. Rodzickiego

„O metodzie harcerskiej i jej stosowaniu”

wydanej ponownie w roku 1965 w Bibliotece Harcerza Starzego przez MAM

Stworzył się wtedy dziwoląg noszący miano harcerstwa, nawet w mundur harcerski ubrany, ale na pewno nie będący harcerstwem.
 Wystarczy znać harcerstwo nie za ruch i realizującą zasady tego rodzaju organizację, ale za jedno z wielu stowarzyszeń np. wyłącznie wychowania fizycznego czy przysposobienia wojskowego; podporządko wuje się wtedy harcerstwo przepisom regulującym pracę tamtych organizacji - błądzi się w ślepych kanałach”.

„ Z U C H Y ” / str 46-47 wyd. MAM /

Metoda harcerska znajduje w ruchu zuchowym pełne zastosowanie i tu, jak u starszych dzieci, młodzieży i dorosłych, oddziaływanie od wewnątrz pobudzając uczucie i wolę dziecka, aby wykonać z jego strony dobrowolną i samodzielną reakcję przejawiającą się w czynię. Dzięki oddziaływaniu od wewnątrz drużynowa ma szansę do czynienia z zespołem żywym i czynnym, bo złożonym z jednostek pobudzonych i zainteresowanych.

I tu zachodzi oddziaływanie wzajemne zuchów na zuchów, i gromadki na gromadkę, zespołów dziecięcych na harcerki-kierowniczki / drużynowe/ I tu nawet nie ma wychowawcy i wychowanka, bo wplewając się w drużynowe jest wybitnie kształcący/ jeśli potrafi on w postępowaniu dzieci wysnuć odpowiednie wnioski/ bo stosunki wzajemne, mimo różnicy wieku, są zdecydowanie braterskie.

Oddziaływanie zuchowe, tak samo jak harcerskie, nacechowane jest prostotą i naturalnością - może bardziej nawet niż w drużynie harcerskiej. Każdy sztuczny czy też szablonowy i formalistyczny zabieg wychowawczy/ byłby tu, w społeczności 8-11-letnich obywateli czymś niezrozumiałym i obcym, czymś zasadniczo obcym z wychowawczego punktu widzenia...

I tu oddziaływanie wychowawcze jest wyraźnie pozytywne naszą drogą prowadzi bowiem zarówno w gromadzie, jak w drużynie przez przezwyciężenie obudzonych i odpowiednio kierowanych skłonności dodatnich, nie zaś przez wypalanie zła i przez zakaz.

I tu opieramy się na świadomości udziału każdego dziecka w życiu zuchowym. Każdy zuch ma własne, zuchowe prawo, wie do czego dąży przez zdobywanie gwiazdek i sprawności, wie że warto bawić się w zuchowe zabawy i brać udział w zuchowych zajęciach. Wszystkie stosowane środki wychowawcze mają zdolność oddziaływania poprzez energię. Żadna zbiórka, zabawa, inscenizacja, bajka, wycieczka, piosenka nie jest celem sama w sobie. Jest środkiem mającym pobudzić uczucie, myśl i wolę dziecka do działania zgodnego z intencją drużynową, ale wyplatającą się z dobrej woli dziecka.

Widzimy jak mocno elementy metody harcerskiej zazębiają się z sobą, jak wyraźne i zwartą tworzą całość.

W imię dobra naszych dzieci i prowadzonej pracy usiłujemy postępować konsekwentnie z całym, stale pogłębiającym się zrozumieniem istoty harcerstwa.

skład redakcji: Hm Wiesława Stojek HR, pła Urszula Kret wędz,
 hm Ludwik Marowski MO
 adres redakcji: W. Stojek 31-159 Kraków ul. Krowoderska 66/5a

...." Czym jest harcerstwo polskie ?

Czy ruchem, który powstaje samorzutnie jako zaspokojenie wewnętrznej ludzkiej potrzeby realizowania pewnej ideologii, pewnego stosunku do życia ?

Czy organizacją ludzi, którzy chcą służyć idei harcerskiej i w służbie dla tej idei wychowywać młodzież ?

Czy systemem wychowawczym, uznawanym za słuszną i prostą drogę do wychowywania ludzi na takich, jakich nam trzeba ?

Czym jest harcerstwo polskie ?

Powstało w różnych punktach Polski na wieść o skautingu angielskim która padła na głębię żyzną bo przygotowaną przez twarde żywoty rycerzy dawnej Polski, z Zawiszą Czarnym na czele, i niby przez mgłę oglądane dzieje takich niewiast, jak Regina Żółkiewska, Anna Jabłonna, Zofia Chrzanowska, przez prace i prześladowania młodzieży, przez czyn powstańczy w latach niewoli.

Powstało wtedy, kiedy na ziemi wadała tylko przemoc, a pod ziemią i tam gdzie nieco lżej było tętniło bujne, nowe życie, przygotowujące czyn, przygotowujące odzyskanie bytu państwowego Polski i prawa budowania wielkiej Rzeczypospolitej własną myślą i własnymi dłońmi, Idea z zamorza, zjednoczona z ideą tradycji odwiecznie polskiej i z żywym od szeregu lat ruchem wyzwoleniczym, dała początek skautowemu r u c h o w i polskiemu, który z czasem przyjął nazwę harcerstwo.

W ramach organizacji powstał s y s t e m w y c h o w a w c z y wywołany potrzebą, której istnienie stwierdziła sama młodzież, i dążeniem, by przysporzyć Polsce ludzi, wychowanych od dziecka na zasadach Prawa Harcerskiego, przez czyn i dla czynu.

Jest tedy harcerstwo, r u c h e m , o r g a n i z a c j ą , i s y s t e m e m w y c h o w a w c z y m , w istocie swej głęboko polskim, choć realizującym najpiękniejsze idee ogólnoludzkie.

Baden-Powell nie stworzył skautingu. On go odkrył i zorganizował. Odkrył w rozproszonych po wszystkich ziemiach i po wszystkich wiekach dziejów i pradziejów legendach o ludziach pierwotnych i ich życiu, o tradycji żołnierskiej i powstańczej, wielkości ludzi prawdziwych; odkrył w zdarzeniach i przeżyciach ludzi współczesnych, w marzeniach o nowym, pięknym jutrze całego świata. Zorganizował przy pomocy młodzieży i entuzjazmu, przez dzień dzisiejszy wczoraj łączące z jutrem " ...

"..Cel to ogromny i daleki .Lecz do takiego tylko warto dążyć i o taki tylko warto walczyć z głęboką wiarą w zwycięstwo, które zdoła być osiągnięta pomocą naszych środków, dobrze zrozumianych i właściwie stosowanych. Te środki to: metoda skautowa, system zastępowy, program harcerski. Rozważać je trzeba w naszym świadomie harcerskim gronie starszyny i w gronach ludzi, którym bliska jest sprawa wychowania. Rozważać je trzeba tym bardziej że niesłychanie łatwo jest f a k t u s z o w a ć h a r c e r s t w o .

Wystarczy posługiwać się metodą harcerską bez jej zrozumienia, powierzchownie, jednostronnie, pomijając stawiane przez nią wymagania. - wystarczy odrzucić system zastępowy.

- wystarczy ilość postawić nad jakością

- wystarczy środki uznać za cele

11/2

